

Fyr til fyr

Kryss av når du har sett eller besøkt et fyr:

FYR	KOMMUNE	POSIJON	SETT	BESØKT
Varnes	Farsund	N58°10,7'Ø06°37,4'	☐	☐
Lista	Farsund	N58°06,5'Ø06°34,0'	☐	☐
S. Katland	Farsund	N58°03,4'Ø06°50,3'	☐	☐
Markøy	Lyngdal	N58°00,1'Ø06°59,2'	☐	☐
Lindesnes	Lindesnes	N57°58,9'Ø07°02,8'	☐	☐
Hatholmen	Mandal	N58°00,2'Ø07°26,8'	☐	☐
Ryvingen	Mandal	N57°58,1'Ø07°29,4'	☐	☐
Songvår	Søgne	N58°00,9'Ø07°48,6'	☐	☐
Oksø	Kristiansand	N58°04,3'Ø08°03,2'	☐	☐
Odderøya	Kristiansand	N58°07,9'Ø08°00,1'	☐	☐
Grønningen	Kristiansand	N58°04,9'Ø08°05,2'	☐	☐
Saltholmen	Lillesand	N58°13,9'Ø08°24,2'	☐	☐
Homborsund	Grimstad	N58°15,2'Ø08°31,8'	☐	☐
Ryvingen	Grimstad	N58°18,2'Ø08°35,0'	☐	Privat
S. Torungen	Arendal	N58°23,9'Ø08°47,4'	☐	☐
L. Torungen	Arendal	N58°24,7'Ø08°47,6'	☐	☐
Sandvikodden	Arendal	N58°26,2'Ø08°47,0'	☐	Privat
Møkkalasset	Arendal	N58°32,4'Ø09°00,3'	☐	☐
Lyngør	Tvedestrand	N58°38,2'Ø09°08,8'	☐	☐
Stangholmen	Risør	N58°42,6'Ø09°14,6'	☐	☐

NB! Respekter fuglefredning 15. april - 15. juli.

Markøy: Ingen ilandstigning på øya i perioden.

Andre fyr: Ferdslen kan være begrenset.

På lille Skottholmen i Galtesundet utenfor Arendal var et lite kommunalt innseilingsfyr i drift fra 1885 til 1904. Fyret er helt borte nå og derfor ikke med i oversikten.

Lindesnes fyr ble tent i 1656 som Norges første. Norges kyst har hatt mer enn 200 bemannede fyr. Siste fyr ble avbemannet i 2006. 83 fyr er i dag fredet, og av disse er 15 på Agder.

Lindesnes fyr er Norges sørligste fyr på fastlandet. Ryvingen fyr er Norges sørligste fyr. Pysen, et lite skjær med pos. N57°58,5'Ø07°33,8', er Norges sørligste punkt.

KYSTVERKMUSEET HAR FIRE ENHETER:

- + Lindesnes fyrmuseum (koordinerende rolle)
- + Tungenes fyr/Jærmuseet
- + Dalsfjorden fyrmuseum/Sunnmøre museum
- + Lofotmuseet/Museum Nord

NETTSTEDER:

Kystverket	www.kystverket.no
Lindesnes fyr	www.lindesnesfyr.no
Norsk fyrhistorisk forening	www.fyr.no
Forbundet Kysten	www.kysten.no

NORSK FYRHISTORISK FORENING

Forening for deg som er interessert i fyr og fyrhistorie. Besøk vår hjemmeside www.fyr.no

KYSTLEDER

Norge har 12 kystleder som tilbyr rimelig og miljøvennlig båtutleie og overnatting. I kystled sør inngår flere fyr på Agder i tillegg til andre enkle overnattingssteder.

Kystleder: www.kysten.no under aktivitet

Kystled sør: www.bragdoya.no under kystled sør

NORSK FYRHISTORISK FORENING

Denne folderen er et samarbeid mellom Lindesnes fyrmuseum, Norsk fyrhistorisk forening, fyrforvaltere på Agder, Porto Franco og Kulturminneåret 2009.

Foto: Forside, Store og lille Torungen: Knut Mørland - Hatholmen: Kai-Wilhelm Nessler - Varnes, Oksø, Grønningen, Odderøya: Sigbjørn Ubostad - Katland, Lista, Songvår, Homborsund, Ryvingen, Sandvikodden, Lyngør og Stangholmen: Lars Verket - Saltholmen: Karen Schanke - Møkkalasset: Jan Petter Lehne/Kystverket - Markøy: Gunnar Eikli - Lindesnes: Arve Lindvig. Design og trykk: Bjorvand & Skarpodde, 2009

Fyr på Agder

KOMPLETT OVERSIKT MED INFORMASJON - ALT OM FYRFERIE OG UMLEIE

FYR TIL FYR - DRA PÅ FYRJAKT OG KRYSS AV PÅ LISTA!

VARNES FYR - ANNO 1836

Landfast ved Nordberg fort NV på Lista
Fyret ble erstattet av ei fyrlykt i 1950, og i dag står bare grunnmurer og ruiner igjen. Selv om bygningene er borte kan man lett forestille seg fyrstasjonen og livet på fyret.

15

HATHOLMEN FYR - ANNO 1867 - FREDET
Hatholmen 2 kilometer sør for Sjøsand i Mandal

Mandal Kystlag har avtale med Kystverket. Sommeråpent fyr med vertskap for besøk og overnatting. Info turistkontoret 38 27 83 00. Året rundt leies fyret ut med bestilling på tlf. 90 88 24 84. 15 senger og madrasser.
www.kysten.no (kystlag/agder/mandal/kystlag)

30

GRØNNINGEN FYR - ANNO 1878 - FREDET
På øya Grønningen 8 kilometer sørøst for Kristiansand

Bragdøya Kystlag har leieavtale med Kystverket. Sommeråpent med vertskap for besøk og overnatting. Tlf. 95 10 25 23. Vår/høst utleie med bestilling til saltebua@bragdoya.no.
www.bragdoya.no

LILLE TORUNGEN - ANNO 1844 - FREDET
På øya Lille Torungen 6 kilometer sørøst for Arendal

Var før tvillingfyr til Store Torungen. Nedlagt og erstattet med fyrlykt i 1914. Stiftelsen Lille Torungen har leieavtale med Kystverket. Utleie uten overnatting. Info og bestilling tlf. 37 02 32 14 eller aat@turistforeningen.no
www.torungen-fyr.no

14

LISTA FYR - ANNO 1836 - FREDET
Landfast ved Borhaug lengst vest på Lista

Vest Agder fylkeskommune har leieavtale med Kystverket. Infosenter, kiosk, galleri og utstillinger. Fyret har 2 leiligheter som leies ut hele året. Bestilling via hjemmeside.
www.lista-fyr.com

30

RYVINGEN FYR - ANNO 1867 - FREDET
På øya Ryvingen 8 kilometer sørøst for Mandal

Mandal kommune og Ryvingens venner har leieavtale med Kystverket. Sommeråpent med vertskap for besøk og overnatting. Tlf. 97 77 93 50. Utleie året rundt med bestilling på tlf. 48 89 73 58 / 41 55 68 66.
www.ryvingenfyr.no

19

SALTHOLMEN FYR - ANNO 1882 - FREDET
På Saltholmen 2 kilometer sørøst for Lillesand

Lillesand seilforening eier og driver fyret. Sommeråpent med vertskap for besøk og overnatting. Tlf. 95 19 67 20. Året ellers utleie med bestilling på tlf. 95 19 67 20.
www.saltholmen.no

SANVIKODDEN FYR - ANNO 1844 - FREDET
Landfast øst på Hisøya 3 kilometer sørøst for Arendal

Fyret ble nedlagt i 1934 og erstattet av ei fyrlykt like foran fyret. Fyrbygningene er godt bevart, men i dag i privat eie og ikke tilgjengelig for almenheten.

SØNDRE KATLAND - ANNO 1878
På øya Ytre Katland 4 kilometer sørøst for Farsund

Foreningen Søre Katland har leieavtale med Kystverket. Fyret er i sterkt forfall. Foreningens mål er å snu den negative trenden, og på sikt gjøre fyret til en attraksjon for regionen.
www.katlandfyr.no

22

SONGVÅR FYR - ANNO 1888
På Hellersøya 3 kilometer sør for Ny Hellesund i Søgne

Songvår fyrs venner har leieavtale med Kystverket. Sommeråpent fyr med vertskap for besøk og overnatting. Tlf. 48 00 82 41. Året ellers utleie med bestilling på tlf. 48 00 82 41.
www.songvaarfyr.com

20

HOMBORSUND FYR - ANNO 1879 - FREDET
På øya Grønningen 2 kilometer sørøst for Homborsund

Kystlaget Terje Vigen, Eide Sognelag og Eidekameratene har leieavtale med Kystverket. Sommeråpent med vertskap for besøk og overnatting. Tlf. 97 10 13 73. Året ellers utleie med bestilling på tlf. 37 04 64 50 eller 92 89 82 79.

MØKKALASSET FYR - ANNO 1888 - FREDET
På holme 2 kilometer sør for innløp Oksefjorden, Tvedestrand

Fyret ble nedlagt i 1986, og tårnet fungerer nå som dagmerke. Fyret ligger på en liten holme. Man kan gå i land i godt vær, men fyrbygningen er stengt.

MARKØY FYR - ANNO 1725 - FREDET
På øya Markøy 3 kilometer sørvest for Lindesnes fyr

I bruk 1725 til 1844. Fyret består i dag av ruinen etter et kullblussfyr fra 1822 og tufter etter flere bygninger. Tvillingfyr med Lindesnes for å skilles fra Skagen fyr i Danmark. NB! Fuglefredning med ferdselsforbud 15/4-15/7.

OKSØ FYR - ANNO 1832 - FREDET
På Oksø 8 kilometer sørøst for Kristiansand

Fyret er i dag vedlikeholdsbase for Kystverket. Fyrområdet er åpent, men tårn og bygninger stengt.

RIVINGEN FYR - ANNO 1886
På Rivingen 4 kilometer sør for Grimstad

Fyret ble nedlagt og erstattet av fyrlykt i 1925. Fyrbygningene er bevart, men i privat eie og ikke tilgjengelig for allmennheten.

LYNGØR FYR - ANNO 1879 - FREDET
På Kjeholmen øst i Lyngør

Aust-Agder Turistforening og Redningselskapet har fra 2009 leieavtale med Kystverket. Fyrområdet er åpent for allmennheten, og i 2010 åpnes fyret for overnatting. Info og bestilling tlf. 37 02 32 14 eller aat@turistforeningen.no

6

LINDNES FYR - ANNO 1656 - FREDET
Norges sørligste fastlandspunkt

Fyret og fyrmuseet er et av Agders mest populære besøksmål. Museum, utstillinger, diverse arrangementer, restaurant og infosenter med butikk. Fyret har en leilighet som leies ut hele året. Bestilles via hjemmeside.
www.lindnesfyr.no

ODDERØYA FYR - ANNO 1832 - FREDET
Landfast vest på Odderøya i Kristiansand

Eies og brukes i dag av Vest-Agder fylkeskommune. Fyrområdet er åpent, men bygningene stengt. Planen er at fyret skal være en del av Vest-Agder-museet med faste åpningstider.

27

STORE TORUNGEN - ANNO 1844 - FREDET
På øya store Torungen 7 kilometer sørøst for Arendal

Aust-Agder Turistforening har avtale med Kystverket. Fyret er åpent med vertskap tlf. 90 94 57 25 hele året. Info og bestilling tlf. 37 02 32 14 eller aat@turistforeningen.no.
www.torungen-fyr.no

STANGHOLMEN FYR - ANNO 1855
På Stangholmen 1 kilometer sør for Risør

Sommeråpent med restaurant, kro og uteservering. Utendørscene for konserter og andre arrangementer. Båtrute fra Risør sentrum.
www.stangholmen.no